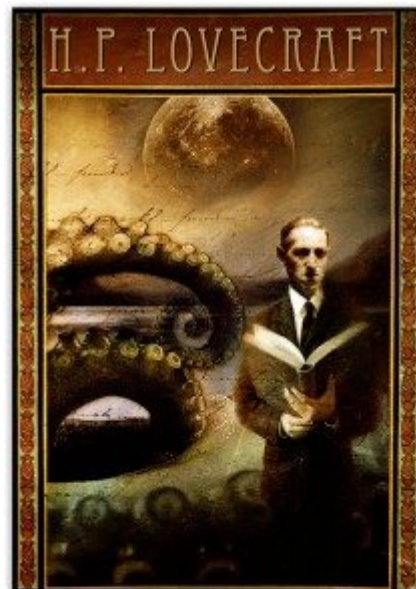

Autor: Jonathan Bowden

Publikováno na počest stodvacátého výročí narození H. P. Lovecrafta (20. srpna 2010) na stránkách Okultura.cz

“Homo homini lupus: Člověk člověku vlkem.”
- Plautus

Howard Phillips Lovecraft se narodil v Providence na Rhode Island v roce 1890. Jeho otec zemřel v roce 1898 v Butlerově nemocnici v Providence, údajně nervovým vyčerpáním z přepracování, ve skutečnosti však byl postižen celkovou parézou nebo šílenstvím ve třetím stupni syfilitidy.

Lovecraft byl pak vychováván svojí matkou a dvěma tetami, Lilianou a Annie Emelinou Phillipsovými. U rozmazlovaného a hýčkaného mladíka se rozvinuly psychosomatické neduhy rozličných facet - většina z nich se projevila poté, co se vzdálil od svých tetiček. Zešílela jeho matka následkem toho, co lze popsat jako syfilitickou komplikaci, k čemuž přispěla a napomohla arseniková tinktura braná coby 'prevence'? Zemřela rovněž v Butlerově nemocnici 21. května 1921.

Lovecraftovy povídky někteří dělí do tří kategorií: jmenovitě na makabrovní, snové a mytologické. Jeho povídky venkoncem ztělesňují nějakou genetickou odchylku, respektive zdědění nějakého zvláštního znaku — obvykle dosti morbidního a odpudivého. Často je provázejí příznaky provinilého jasnozření - ty předchozí jsou téměř vždy morfologického či fyziologického druhu. Dalšími leitmotivy - jež jsou takměř wagnerovské důležitosti - se ukazují být nelidskými vlivy, obvykle kosmického ražení, jež zhoubně postihují lidstvo.

A opravdu, Lovecraftův náhled na mechanistické a amorální universum jde daleko za augustinovský pesimismus – což jest běžná platforma pro křesťanský konzervatismus. V zásadě vypadá jako ochromující hrůza pronikající duší civilizace; a vypovídá také o Pascalově zhnusení oněmi mrazivými mezihvězdnými hlubinami. Osud tu hraje právě tak velikou roli a při takovém dopuštění všechny progresivní známky svobodné vůle či evoluce zajdou rázně na úbytě.

Lovecraft cítil, že západní společnost se ocitá před neustálou vzdálenou nebo bezprostřední hrozbou. A ta – jaksi nevyhnutelně – nabyla rasové podoby. Jako přesvědčený anglofil vnímal Lovecraft míšení ras a etnický chaos v celé tehdejší Americe – a během svého krátkého manželství viděl právě New York jako silně zasažený. Jeho projev má sklon intuitivně lnout k hierarchii, chce ji uplatnit nebo nechat vládnout, a pak ji napnout až do nejzazší možné hranice podobně jako **mobílie Anguse Caldera**. Pokouší se – morfováním – vytvořit hierarchie exklusivního či tradičního druhu, když jim dodá Nietzscheho patos z odlišnosti.

To všechno se děje – bez jakékoliv známky paradoxu – proto, aby životu vdechl třetí rozměr nebo tragičnost. Vskutku, pesimista a ultrakonzervatívec Lovecraft, jenž je naroveň **Anatomii melancholie Roberta Burtona**, chápe dokonce i vědu jako melivo pro svůj mlýn. Zkoumání obvykle pozitivní – čili dokazování – se chápe jako služka liberalismu, ovšem v Lovecraftově pojetí slouží jako výchozí bod k zavržení zázračného léku ‘osvícení’.

Jako ilustraci vezmeme například relativně rozsáhlou povídku známou jako **Hrůza v Dunwichi**. Poprvé se objevila ve fantasy magazínu *Weird Tales* v roce 1929. Příběh obsahuje ideu proměny nebo radikální změny – tj. člověka ve stvůru a člověka-stvůry v nicotu. Během jednoho odpadnutí od přítomnosti se degenerovaná rodina zarytých konzervativců spolčí s bytostmi tam vocad'. Učiní tak v noci o sabatu na oněch kamenných kruzích v neproniknutelném houští a tam usilovali o to, aby sem přivedli to, co existuje “mimo veškeré oblasti síly a hmoty, prostoru a času.”

Její matka, Lavinia, čarodějnice, zanechala po sobě dva potomky, z nichž jeden je viditelný – ten druhý nikoliv (alespoň prozatím). Původně její otec rozšířil usedlost, aby se daly obydlet i další prostory (“Starý Whateley ... se jako podivín choval pouze v tom, že v upravované části domu zatloukl všechna okna deskami...”). Ono rozšíření je nutné, aby se skryla hrozba toho, co roste uvnitř. Po nocích se tam rozléhalo tlučení, jak se Starý Whateley snažil rozšířit své impérium.

Postupně se onen reprezentativnější z obou synů, Wilbur, se začíná zabývat zakázaným věděním a tajnostmi. Tyto svazky jsou uskladněny v knihovně Miskatonické university – ta je Lovecraftovou kreací. Wilbuovo deformované torzo a trup – nemluvě o jeho ďábelské noze – jakož i jeho pátrání po nesvatého učení vede k podezření.

Pozoruhodný profesor, dr. Armitage, je jaksi rozrušen Whateleyho přáním bádát ve starých arkánních textech. Mnohé z nich jsou v latině a patří k nim i poznámky alžbětinského astrologa Johna Dee. Zmaten odmítnutím dr. Armitage se Wilbur rozhodne příštího dne vloupat do knihovny. Při rozuzlení ve stylu **Hammer horrorů** mladý Whateley umírá, když se

pokusil vyluštit nesvaté arkánium ve svazku v této 'bodleiánské' knihovně.

Doktor Armitage - zabývající se přítomností satyrů v Nové Anglii - se rozhodne vyrazit na průzkum na venkov. Posbívá sebou skupinu přátel. Mezitím Wilburův bratr poprvé vyrazil z domu - po smrti své matky a dědečka. Doktor Armitage se pak rozhodne prozkoumat, co znamená toto zkažené dědictví. V dramatickém vyvrcholení - přerušovaném hojně interpunkčními znaménky a Lovecraftovou náklonností k americkému nářečí - dojde k finálnímu výbuchu událostí.

Objeví se tam i další Whateley ("Curtis... - z nezdegenerované větve..."), jehož pozoruje pár novoanglických rolníků, kterak se noří do éteru. (V této scéně jsou mimo očekávání lidské smysly zcela omráčeny! "Curtis se zapotácel a byl by se zhroutil, kdyby jej několik mužů nezachytilo.") Nejprve si pošimnete toho, jakým způsobem je stvůra popsána: vstupuje do něj i antropomorfismus. Sestává totiž z svíjející se nelidské 'masy' hadovitých výrůstků, rour, chapadel či chobotů. ("Větší než stodola... všude se svíjej chapadla... má to tvar jako vejce, ale pořádně velký, tucty noh, co vypadaj jako jak prasečí rypáky, co se při došlápnutí zavřou... je to celý roztrhšený jako sulc, celý z rozkmitanejšch chapadel namačkanejšch na sebe... všude obrovský vypouklý oči... deset nebo dvanáct tlam nebo chobotů to má nalepenejšch po stranách, velký jako komínový roury, a včeko se to hýbe a otevírá a zavírá... celý je to šedivý, jakoby s modrejma a rudejma kruhama... a Bože na nebesích - nahoře to mělo obličej...!") (Nelze jinak, než že to připomíná rakovinu). Vznášelo se to rozvalené bez viditelné podpory - a přesto nad všemi těmi úponky, přísavkami a rypáky (nebo živými komínovými rourami) vidíme pozoruhodné oči. Přecházejí v tvář - nebo přesněji, půltvář, která prodlévá nad Whateleyho sulcem. Vypadá jako otáčející se disk. ("Ach, ach, můj Bože, ono to má obličej - nahoře to má obličej... ten obličej s červenýma očima a kudrnatejma bílejma vlasama, bez brady, jako měli Whateleyovi... Byla to chobotnice, stonožka, něco jako pavouk, ale mělo to nahoře lidský obličej, a vypadal, jako by patřil těm čarodějníkům Whateleyům, akorát že byl daleko, daleko větší...") Jistě chápete, že toto stvoření zplozené příbuzenským křížením s Velestarými, míšením ras, Galtonovou dysgenikou a inferiorním okultismem právě opouští tuto planetu. On/'to' odchází vyhledat Velestaré za hvězdami, "nikoli v prostorech, které známe, ale mezi nimi..." - vrací se domů.

Proto se Lovecraftova povídka zdá být rituálem přechodu; je to obsaženo už ve varovném sňatku albínky s chlápkem, který se vydal okultní stezkou levé ruky, po němž vrhne mláďata. Bylo to snad myšleno jakožto oslava (třebaže ve zvráceném smyslu) průvodu rozjivených opilců k počtě Komose? Absolutno je tím odškrtnuto, aby vzkřiklo vůči kosmu, a to jaksi pesimisticky. Vzkřísil právě na tomto Evola svůj příklad? Dozajista, to vše způsobí, že vroucí kotel překypí. Koneckonců tu jde o směsici albinismu, rasového kaosu, hledání 'elementálů', satanismu, nesvatého učení a degenerační teorie devatenáctého století à la Nordau...

Tu máme výplod, který přispěje ke změně našeho pohledu na snílka z Nové Anglie; muže, jenž kdysi vydával žurnál s názvem Konzervativec. Byl to svého druhu zine, který byl rozmnožován na cyklostylu a co do ducha byl vpravdě reakční.

Z této vzdálenosti vidíme Howarda Phillipse Lovecrafta mnohem jasněji: a on se jakoby

vznáší, svobodný od veškerého shonu, podoben mystikovi, zřekovi či mystagogovi. Jeho imaginace hoří prudkým ohněm a on se nachází právě uprostřed přenášené energie. On vskutku viděl Černé slunce – abychom použili obraz novozélandského spisovatele **Kerryho Boltona**. Tento dřívější obyvatel Rhode Islandu může být nyní považován za jakéhosi árijského fakíra – nebo mága, jenž sní o purpuru zakletém do obsidiánu (tak nesmlouvavě). Tyto noční můry existují vprostřed granitových kvádrů – zbarvených ať už rudě nebo zeleně – a za tlumeného světla. Lovecraft se modlí za konec rozlišeného; dokonce i za počátek kosmického ΚΑΩΣ – někdy nazývaného **kosmicismus**.

Kromě toho tyto procesy jsou předzvěstí představy jistého řádu; tj. když spějí ke svému vyvrcholení předtím, než se vracejí ku svému předchozímu běhu nebo jsou vyhnány na ostří nože.

Lovecraft velmi věrně překreslil tarotovou kartu známou jako Věž buď podle Waiteova nebo Crowleyho balíčku. Uspěl (tímto) ve vzývání **Apollyona**. A opravdu, žádný další fantasta se nevypořádá s takovými zjeveními jak on – po způsobu Apokalypsy nebo po posledním přečtení Nového Zákona. (Řeč, která nikdy nezavrhne vědecké zkoumání, v němž tento astronom věřil.)

Buď pozdraven, Howarde Phillipsi Lovecraft, i tvé temné vize dob minulých! Skončí buď v **autofagii** nebo v nějakém triptychu **od Memlinga**. Cožpak to není příklad západní gotiky či barokní citlivosti? Lze je vidět i v rámci šoa dramatu George Steinera, **The Portage to San Christobal of A.H.**? Že by v tomto ohledu začal jeho soubor děl strašit v kolektivním vědomí jakožto **Grendelova poslední pouť**?

Článek **H. P. Lovecraft: Aryan Mystic** vyšel původně na stránkách Jonathana Bowdena, odkud jej převzal Greg Johnson, editor stránek **Counter-Currents Publishing**. Překlad do češtiny Okultura.cz.

Citáty pocházejí z vydání H. P. Lovecraft: **Hrůza v Dunwichi a jiné horrory**. Zlatý kůň, Praha 1990.